

ויזרע יצחק

פרשת "האזינו"
הפטרה: "וידבר דוד"
 יב' תשרי תשס"ט

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

ח"פ	ב"ש	י"ם	ת"א	
16:43	16:55	16:37	16:52	כניסת שבת
17:48	17:50	17:48	17:49	צאת שבת
18:24	18:26	18:24	18:25	רבנו תם

הגיגים מפרשת השבוע

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" (דברים לב' א)

למה העיד בהם שמים וארץ? מובא בתלמוד על הפסוק: "ויהי ערב ויהי בקר יום הששי" (בראשית א' לא) "ה"א תירה לומר שכולם תלוין ועומדים עד יום ששי בסיון אם יקבלו ישראל התורה מוטב ואם לא יחזור העולם לתוהו ובוהו" (שבת פח) ומה שאנו רואין היום שהשמים והארץ קיימים ולא הוחזרו לתוהו ובוהו זו ראייה חותכת שבני ישראל קבלו את התורה. על כן העיד בהם שמים וארץ.

"הצור תמים פעלו" (דברים לב' ד)

לפי שהיה יום מותו היה מצדיק עליו את הדין ואמר: "כי כל דרכיו משפט" כל דרכי השי"ת ואפילו המיתה אין בהם נפתל ועקש, "א-ל אמונה" כלומר שהמיתה משפט אמונה הוא, כלומר נאמן הוא לשלם לו שכר בעולם הנשמות על צדקותיו אשר עשה כענין שכתוב (שמואל א' כו) "וה' ישיב לאיש את צדקתו ואת אמונתו", וכתיב (תהלים פט) "ועד בשחק נאמן סלה"... ואפשר לומר כי הצדיק עליו את הדין בלשון הצור לפי שחטא בו והמרהו, כענין שכתוב (שמות יד) "הנני עומד לפניך שם על הצור" (רבנו בחיי)

"כי כל דרכיו משפט א-ל אמונה ואין עוול צדיק וישור הוא" (דברים לב' ד)

אחד מיסודות האמונה הוא לדעת "כי כל דרכיו משפט", ואף על פי שפעמים רבות אנו תוהים על עלילות הבורא, ואיננו מבינים את דרכיו והנהגתו בעולם, עלינו להאמין בלי פקפוק, שיש צדק ומשפט בכל מעשיו. משל לילד חולה, שהוריו משקים אותו סמי רפואה מרים כלענה. באותה עת חושב הילד שהרופא וההורים מתנהגים כלפיו בקשיחות לב, ואינם מרגישים את צערם ואינם רוחשים לו אהבה. אך האמת היא, שההורים מבקשים להטיב לבנם החולה, וכדי לרפאתו הם נאלצים לכפות עליו דברים הגורמים לו סבל גופני ונפשי.

"עוזות לו לא בניו מומם" (דברים לב' ה)

בעל ה"תוספת ברכה" קושר את הפסוק עם הנאמר בתלמוד: "בזמן שישראל עושין רצונו של מקום נקראו בנים, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום נקראים עבדים" (קדושין לה). וכך מבינים את הכתוב - "שחת לו" - אם ישחיתו בני ישראל את דרכם, "לא בניו" - יצאו מגדר בנים למקום וזה יהיה "מומם" - יחשב להם פגם ומום. (תוספת ברכה)

"עם נבל ולא זכם" (דברים לב' ו)

"עם נבל" הוא חוטא, ובנוסף לכך גם לא חכם. אילו לפחות היתה בו חכמה. רשע שהוא חכם - עדיין אפשר לעמוד כנגדו. אבל רשע שהוא שוטה - ממנו אין לצפות לטובה כלשהי.

"הוא והושע בן נון" (דברים לב' מד)

הזכירו הכתוב עתה בשם שהיה לו מתחלה, שנאמר: "ויקרא משה להושע בן נון יהושוע" (במדבר יג), ללמדך שאף על פי שנתמנה במקום משה לא הגיס דעתו כלל אלא היה משפיל עצמו כבתחלה, ולכן יקראנו הכתוב עתה באותו שם עצמו שהיה נקרא בו בתחלה כדי להורות על מעלתו:

"הוא והושע בן נון" (דברים לב' מד)

לפי שלא קראו יהושע כי אם על שם "י-ה יושיעך מעצת מרגלים" וכל זמן שאחד מן אותו דור היה קיים היה נקרא בשם יהושע וכאשר תם כל הדור ההוא לא היה מקום לתפלה זו וחזר וקראו הושע:

לרפואת הרה"ג מרדכי צמח אליהו בן מזל טוב שליט"א בתוך שאר חולי עמו ישראל

לקבלת העלון ישירות לתיבת הדואר האלקטרוני שלך, נא שלח מייל לכתובת זו : yosbh1@gmail.com

העלון מוקדש לע"ג

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

ת.נ.צ.ב.ה

חג הסוכות

ושמחת בחגך והיית אך שמח

ת"א	י"ם	ב"ש	חיפה
16:49	16:34	16:51	16:39
17:46	17:44	17:46	17:45
18:21	18:19	18:21	18:20

ויהי בשלכם סוכו ומעונתו בציון (תהלים עז)

לעם ישראל ישנן שתי מצוות אותם מקיימים בכל הגוף מצות סוכה ומצות ישיבה בארץ ישראל. דבר זה מרמז לנו דוד המלך בתהילים: "ויהי בשלם", מהן המצוות מקיימים בשלמות (בכל הגוף) - ותשובתו היא "סוכו" דהיינו מצות סוכה. ו"מעונתו בציון" - מצות ישיבה בארץ ישראל.

מהמילה "סכה" ניתן ללמוד את דיני הדפנות בסוכה - האות ס' מרמזת על המהדרים שעושים סוכה בעלת ארבע דפנות כאות ס' שכולה מוקפת מחיצות. האות כ' מרמזת לעושים סוכה בעלת שלוש דפנות בלבד כאות כ' המוקפת משלושה צדדים. אות ה' מרמזת על סוכה בעלת שתי דפנות שלמות ובדופן השלישית מניחים דופן ברוחב טפח כדוגמת אות ה'.

"בסוכות תשבו שבעת ימים" (ויקרא כג' ב)

"אמרה תורה כל שבעת הימים צא מדירת קבע ושב בדירת עראי" (סוכה ב).

"סוכה" בגימטריה = 91, כמנין "צא". וגם "אמן" בגימטריה = 91, ללמדנו שמצוות הישיבה בסוכה מטרתה להרבות את האמונה בכורא יתברך והיא מסוגלת לכך, לכן הזוהר מכנה את הסוכה כ"צילא דמהינותא" - צל האמונה.

"ושמחת בחגך... והיית אך שמח" (דברים ט"ז יד-טו)

"והיית אך שמח - לפי פשוטו אין זה לשון צווי אלא לשון הבטחה" (רש"י)

השאלה בה התחבט רש"י היא הרי הצטוונו "ושמחת בחגך" מדוע התורה חוזרת על הציווי "והיית אך שמח"? לכן אומר רש"י ש"והיית אך שמח" אינו חזרה על הצווי אלא לשון הבטחה. כלומר, הקב"ה מביטח לישראל שבשכר "ושמחת בחגך" שיקיימו מעוני, סופם לקיימה מעושר "כי יברכך ה' א-לקיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידך" ואז "והיית אך שמח", שמחה טהורה, זכה ונקיה מכל סיג ופגם של חסרון ודאגה.

רמזים בסוכה

כשם שהסוכה באה לסוכך על עם ישראל כך התורה סוככת על ישראל המסתופפים בצל. היות שכך, דיני הסוכה מזכירים ומרמזים על התורה. בסוכה שלוש דפנות כנגד תורה, נביאים וכתובים. גובהה המינימלי של הסוכה הוא עשרה טפחים רמז לעשרת הדברות. רוחבה המינימלי של הסוכה שבעה טפחים רמז לשבע החכמות הנכללות בתורה. הכשר הדופן (אורך ורוחב), עשר כפול שבע, שבעים טפחים כנגד לשבעים פנים לתורה. חיוב הישיבה בסוכה הוא בין ביום ובין בלילה כמוהו חיוב לימוד התורה שאמר: "והגית בו יומם ולילה".

"פרי עץ הדר" (ויקרא כג' ב)

"תנו רבנן: "פרי עץ הדר" עץ שטעם עזו ופריו שוה, הוי אומר זה אתרוג" (סוכה לה:)

הכוונה באמירה שטעם עזו ופריו שוה ללמדך שכל יהודי ויהודי ילך בדרך אבותיו, וזו הכוונה: שיהא טעם הפרי דהיינו הבנים כטעם העץ שהם האבות, שלא ישנו את טעמם, מנהגם ומסורותיהם.

"ולקוזתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר" (ויקרא כג' ב)

מספרים שבזמן הגאון רבי שלום יעקב מנחם זצ"ל, אב בית הדין עדן, היה גוי שמביא את ארבעת המינים קודם ערב יום הכיפורים, והיה מוכר אותם במחיר שנקבע על ידי הבית דין. שנה אחת הגוי לא רצה למכור כפי מה שנקבע, והפריז במחיר שהוא רוצה עבור המצוה. מיד פנו הציבור לביתו של אב בית הדין וסיפרו לו. הגאון רבי שלום קינא קנאת ה' צבאות, וגזר שיקנו רק מצוה אחת עבור השליח ציבור וכל הציבור יצאו ידי חובתם על ידי מצוה זו. היהודים, כמובן, נשמעו לגזירת הרב וקנו רק מצוה אחת ולא יותר. הגוי ראה שנותר לו יום אחד לפני החג וכל הסחורה עדיין לא נמכרה, ניגש בבכי לאב בית הדין, נפל על ברכיו והתחנן לפניו, "עפר אני תחת רגליך, כל אשר תאמר אלי אעשה". ענה לו הרב: "אם אתה באמת מתחרט ומכאן ולהבא לא תשוב על מעלליך, אני מסיר את הגזירה". הלה קיבל על עצמו נישק את ידי הרב והלך ומכר פחות מהמחיר שנקבע וכך נתקיימה המצוה כהלכתה. (נחלת יוסף)

מערכת "ויזרע יצחק" מברכת את כל עם ישראל - בברכת חג שמח.

הארות והערות ניתן להפנות לבן חמו יוסף 052-3268315 yosbh1@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו יום ששי - 14:00. בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב